

DZIENNIK URZĘDOWY

c. i k. Komendy obwodowej w Tomaszowie.

Prenumerata ćwierćroczna 3 K.

Wychodzi 1. i 15. każdego miesiąca.

Nr. 11.

Tomaszów 1. Września 1916.

Treść: 101. Urząd pośrednictwa pracy. — 102. Zajęcie kozuchów i skór. — 103. Maksymalne ceny wełny. — 104. Uwolnienie od czynszu dzierżawnego za opuszczone grunta. — 105. Sołtys w Wieprzowie Jeziorze. — 106. Przestępstwa kolejowe na linii wojskowej kolei północnej. — 107. Urzędy włościańskie. — 108. Ubezpieczenie budynków od ognia. — 109. Zakaz jazdy rowerem. — 110. „Drugie lubelskie Towarzystwo wzajemnego kredytu“. Zatwierdzenie statutu. — 111. Posady nauczycielskie w obwodzie zamojskim. — 112. Zaprowadzenie paszportów dla zwierząt na obszarze c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego. — 113. Regulacja stosunków walutowych w Polsce. — 114. Zakaz przywozu i przewozu not dynarowych i perperowych. — 115. Zaprowadzenie dodatku I. do taryfy dla przewozu przesyłek prywatnych, żywych zwierząt i zwłok na liniach c. i k. Wojskowej Kolei północnej. (Heeresbahn Nord). — 116. Ceny wyrobów tytoniowych, podwyższenie tychże od 1-go czerwca 1916 r. na obszarze okupowanym Polski. — 117. Zmiana nazwy etapowych urzędów pocztowych i telegraficznych Chołm i Grubieszów. — 118. Dopuszczenie pierwszego ogólnego Towarzystwa urzędników austriacko-węgierskiej Monarchii we Wiedniu do przyjmowania ubezpieczeń na życie w c. i k. obszarze okupacyjnym. — 119. Ubezpieczenie życiowe i rentowe. — 120. i 121. Ubezpieczenie. — 122. Karne wydalenie ze służby nauczycielskiej. — 123. Wsparcia. — 124. Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii dotyczące poboru środków przewozowych dla celów wojskowych. — 125. Zakaz zabierania książek, pism etc. podczas jazdy za granicę. — 126. Regulamin dla obrotu nasionami koniczyzny i roślin strączkowych. — 127. Sprawy gminne. — 128. Rozporządzenie o hamulcu bezpieczeństwa. — 129. Towarzystwo „Liga Kobiet polskich“ zatwierdzenie statutu. — 130. Wymiana uszkodzonych not oraz zamiana pieniędzy obcej waluty. — 131. Prenumerowanie dziennika rozporządzeń Jenerał-Gubernatorstwa wojskowego. — 132. Regulamin dla zużycia zboża, i wyrobów młynarskich.

101.

Ex. Nr. 6316/16 P A.

Urząd pośrednictwa pracy.

Z dniem 24. lipca b. r. ustanowiono przy tut. c. i k. Komendzie obwodowej urząd pośrednictwa pracy.

Pracodawcy poszukujący robotników oraz robotnicy poszukujący pracy winni w tym celu zgłaszać się do powyższego urzędu.

Za pośrednictwo nie pobiera się od robotników żadnej należności, natomiast od pracodawców pobierać się będzie opłatę w kwocie 1 Kor. za dostarczenie sługi, zaś 5 Kor. od osoby za robotników innej kategorii.

Bliższe warunki określa regulamin.

Władze wojskowe i inne urzędy publiczne nie opłacają również żadnej należności, o ile rozchodzi się o robotników potrzebnych do robót publicznych prowadzonych przez powyższe władze i urzędy.

102.

Zajęcie kozuchów i skór.

Wskutek reskryptu c. i k. Jeneralnego Gubernatora wojskowego do L. 14488 zarządza się zajęcie na cele wojskowe wszelkiego rodzaju skór i kozuchów. Wywóz powyższych artykułów jest niedopuszczalny.

103.

Maksymalne ceny wełny.

(Wedle reskryptu c. i k. Naczelnego Komendy armii z dnia 5. czerwca 1916 i z dnia 27. czerwca 1916 Qu. Op. Nr. 81041).

Ceny maksymalne na wełnę podwyższa się o 10% cen obowiązujących obecnie na obszarze Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego wedle poniżej umieszczonej taryfy.

Ceny odnoszą się do wełny zebranej w okresie przepisany do wywozu, i oczyszczonej systemem

fabrycznym (wełna bez potu i zanieczyszczenia).

I. Wełna postrzyżynowa (jagnięca).

Najlepsza wełna Merino	22 K — h
Wełna czesana gręplowana AAA/AA	18 „ 70 „
„ „ „ A/B	16 „ 50 „
„ „ „ C	12 „ 10 „
Wełna Zigaya (D)	10 „ 45 „
„ Raczka (kręcona) (E)	8 „ 25 „

II. Wełna skórna, garbarska i wełna ze zmarlic.

Jakość AAA do B	14 K 30 h
„ C	11 „ — „
Wełna Zigaya (D)	9 „ 35 „
„ Raczka kręcona (E)	7 „ 26 „

III. Wełna kuśnierska.

Jakość AAA do B	8 K 80 h
„ C	7 „ 70 „
Wełna Zigaya (D)	6 „ 60 „
„ Raczka kręcona (E)	4 „ 95 „

Do wyżej wyszczególnionych cen wliczono koszt worka włącznie z kosztami transportu aż do stacy wysyłkowej jednakże bez kosztów prania.

Reskrypt niniejszy obowiązuje z dniem ogłoszenia.

104.

Uwolnienie od czynszu dzierżawnego za opuszczone grunta.

Exh. Nr. 1685/16.

W ostatnich czasach powtarzają się wypadki, że dzierżawcy gruntów opuszczonych zgłaszają się w tut. Komendzie o zwolnienie od opłaty czynszu motywując swą prośbę tem, że opuszczony grunt jest własnością blizkich ich krewnych.

Inni żądają opustu z powodu, że obsiali tylko część wydzierżawionej przestrzeni i ofiarowują gotowość zapłacenia czynszu tylko za część obsianą.

Polecam wszystkim Panom Wójtom, aby w sposób w gminie przyjęty bezzwłocznie ogłosili, że pokrewieństwo z właścicielem opuszczonego gruntu nie stanowi podstawy do zwolnienia od czynszu za wydzierżawione grunta i jedynie zupełnie ubodzy dzierżawcy mogą liczyć na takie zwolnienie.

Temu, kto obsiał tylko część wydzierżawionego gruntu możnaby wyjątkowo zezwolić na opłatę stosunkowej kwoty czynszu dzierżawnego tylko w tym wypadku, o ile by dowodnie wykazaniem zostało, że obrobienie tylko części wydzierżawionego gruntu nie nastąpiło z winy dzierżawcy, tylko z powodu braku potrzebnego inwentarza lub innych przyczyn od dzierżawcy nie należnych, o których to przeszkodach dzierżawca w czasie zawierania kontraktu nie mógł

mieć wiadomości.

Oдноsną uchwałę Komisyi gminnej należy przedłożyć do tutejszego zatwierdzenia.

Z ściągniętych czynszów dzierżawnych za grunta opuszczone należy 1 (jedną) Koronę z morgi zatrzymać w kasie gminnej na pokrycie wydatków urosłych z powodu leczenia i utrzymywania ubogich.

Zaległy czynsz należy przedłożyć w ciągu 14 dni pod rygorem egzekucyi.

105.

Sołtys w Wieprzowie Jeziorze.

Dla miejscowości Wieprzowe Jezioro zamianowano sołtysem p. Michała Polaka zaś jego zastępcą p. Stanisława Piwko.

106.

Przestępstwa kolejowe na linii wojskowej kolei północnej.

Z uwagi na zaszłe w ostatnim czasie wypadki częścią swawolnego częścią zaś złośliwego uszkodzenia toru kolejowego, poleca się c. i k. Komendom Posterun. Żandarmeryi, Straży Skarbowej, Wójtom i Sołtysom podać następujące zarządzenia ludności do jak najszerzej wiadomości w sposób w miejscu tam praktykowany.

Zakazuje się surowo chodzenia po torze kolejowym i wszystkich obiektach do kolei należących, o ile dla publiczności wstęp nie jest dozwolony. Również zakazuje się surowo na torze kolejowym lub w bezpośredniej bliskości obiektów kolejowych na które dostęp jest zakazany składać przedmioty rozmaitego rodzaju.

Sprzeciwiający się będą surowo karani, a oprócz tego osobiście narażają się na niebezpieczeństwo, gdyż kolejowe organa bezpieczeństwa są obowiązane i mogą w danym razie zrobić użytek z broni.

W porze nocnej winni bezwarunkowo niepowołać omijać bliskości toru kolejowego.

Gminy są odpowiedzialne za bezpieczeństwo toru kolejowego przechodzącego przez terytoryum gminy.

Wójtowie i Sołtysi winni we własnym zakresie działania dołożyć wszelkich starań, by nie dopuścić do uszkodzenia kolei. W tym celu winni odpowiednio ludność pouczyć i pilnować by wymienione nakazy nie były przekraczane.

Podejrzane elementa zwłaszcza obcych należy mieć ciągle na oku.

Każdy jest obowiązany wedle możności przeszkodzić zamachom na urządzenia kolejowe a o przekroczeniu wymienionych przepisów, jak i w ogóle o wszystkich spostrzeżeniach, które ze względu na bezpieczeń-

stwo kolei jakiegokolwiek mieć mogą znaczenie, winien każdy bezzwłocznie donieść najbliższemu kolejowemu organowi bezpieczeństwa.

Zaniechanie tego obowiązku będzie surowo karane.

Za popełnione przestępstwo kolejowe, któremu przy zwykłej uwadze organów gminnych i ludności można było zapobiedz, będą oprócz winnych, karane także organa gminne, wskutek zaniechania swego obowiązku, jak również prywatne osoby, które mogły przeszkodzić wykonaniu czynu karygodnego a tego nie uczyniły, względnie nie doniosły o tem.

W wypadkach w których udowodnionem zostanie, że szersze koła ludności o czynie zbrodniczym i przygotowaniach do tego wiedziały, będą całe gminy jako współwinni ukarane.

107.

Urzędy włościańskie.

Urzędy włościańskie, które istniały po myśli ustaw rosyjskich z dnia 25. czerwca 1864 i 21. maja 1876 nie mogą nadal spełniać swych czynności dla braku potrzebnych organów urzędowych.

Uzyskanie nowych sił pomocniczych ze strony c. i k. zarządu wojskowego ze względu na obecne stosunki nie da się przeprowadzić.

Skutkiem tego przestrzeganie odnośnych rosyjskich przepisów ustawowych po myśli artykułu 43 konwencji Haskiej jest obecnie niemożliwe.

Wobec tego sprawy, należące według ustaw krajowych do kompetencji tych byłych władz włościańskich, przenosi się do załatwienia na niżej wymienione władze, istniejące na c. i k. okupowanym obszarze w następujący sposób:

a) Wszystkie sprawy natury prywatno-prawnej na sądy zwyczajne według istniejących dla nich reguł przynależności i toku instancyj,

b) wszystkie inne sprawy na c. i k. Komendy obwodowe w I. instancyj, a na c. i k. Wojskowe jeneralne Gubernium w II. a zarazem ostatniej instancyj.

108.

E. Nr. 2870/16.

Ubezpieczenie budynków od ognia.

(Reskrypt Jeneralnego Gubernatorstwa z 13./3. 1916 A. Nr. 11950.)

Rozporządzeniem z dnia 13. marca 1916 A. Nr. 11950 pozwoliło c. i k. Jeneralne Gubernatorstwo Wojskowe Towarzystwu wzajemnych ubezpieczeń budynków od ognia w Warszawie prowadzić istniejące w Polsce przymusowe ubezpieczenie budynków od ognia także na obszarze c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa woj-

skowego w Lublinie.

W Lublinie utworzona będzie reprezentacja głównego Zarządu w Warszawie, która kierować będzie agendami Towarzystwa na obszarze administracyjnym Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego.

Premie pobierane od ubezpieczonych będą ściągane przy udziale urzędów gminnych i składane do kasy obwodowej.

Działalność Towarzystwa stać będzie pod kontrolą c. i k. Zarządu wojskowego.

Nazwiska urzędników obwodowych zarządów Towarzystwa ogłaszane będą w dzienniku urzędowym.

109.

Obwieszczenie.

Zakaz jazdy rowerem.

C. i k. wojskowe generalne Gubernatorstwo w Lublinie rozporządzeniem z dnia 26. lipca 1916. M. A. Präs. Nr. 8326/l. z r. 1916. zakazało ludności cywilnej jazdy na rowerze w całym austriacko-węgierskim terenie okupacyjnym w Polsce.

W wyjątkowo uwzględnienia godnych wypadkach, w szczególności jeżeli użycie roweru jest konieczne potrzebne do wykonywania zawodu, może Komenda obwodowa na podstawie ostatecznej prośby i z dołączeniem fotografii petenta, oraz z podaniem marki i dokładnego opisu roweru wystawić legitymację do jazdy rowerem, na oznaczone drogi i obszary (n. p. z miejsca i do miejsca pracy).

Rozporządzenie to wchodzi natychmiast w życie.

Przekroczenia tego rozporządzenia będą karane o ile nie mają zastosowania ostrzejsze przepisy karne po myśli rozporządzenia A. O. K. z 19. sierpnia 1915. Dziennik rozporządzeń Nr. 30. grzywną do 2000 koron względnie aresztem do 6-ciu miesięcy.

110.

E. Nr. 6860/16.

„Drugie lubelskie Towarzystwo wzajemnego kredytu“. Zatwierdzenie statutow.

C. i k. Wojsk. Gen. Gubernatorstwo reskryptem z dnia 31. lipca 1916 A. Nr. 53462 udzieliło zezwolenia na dalszą działalność stowarzyszenia „Drugie lubelskie Towarzystwo wzajemnego kredytu“ w Lublinie na podstawie istniejących statutow.

Działalność tego Tow. według statutu obejmuje całą dawną gubernię lubelską.

111.

E. Nr. 6957/16.

Ogłoszenie

dotyczące obsadzenia posad nauczycielskich w obwodzie zamojskim.

W obwodzie zamojskim jest ponad 60 posad nauczycielskich do obsadzenia. Podania należy udokumentować należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do c. i k. Komendy obwodowej w Zamościu do 25. sierpnia 1916 r.

Kandydaci (tki) stanu nauczycielskiego winni do podania dołączyć następujące dokumenta:

1. Metrykę chrztu,
2. Ostatnie świadectwo szkolne,
3. Świadectwo zdrowia wystawione przez c. i k. lekarza obwodowego,
4. Świadectwo moralności.

112.

E. Nr. 5936/16.

Rozporządzenie c. i k. Jenerał-Gubernatora wojskowego z dnia 18-go czerwca 1916 r.

Zaprowadzenie paszportów dla zwierząt na obszarze c. i k. Jeneralnego-Gubernatorstwa wojskowego.

Na mocy § 4. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 29. listopada 1915 r., Dz. rozp. Nr. 46 i na podstawie przepisów V rozdziału rosyjskiej ustawy sanitarnej (Tom XIII. rosyjskiego zbioru praw, wydanie z 1905 r.) i przepisów ustawy gminnej, obowiązującej w Królestwie Polskiem, zarządzam jak następuje:

§ 1.

Paszporty dla zwierząt.

Na obszarze Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego każda sztuka bydła rogatego, każda owca, koza, świnia, każdy koń, osioł i muł bez względu na wiek muszą być zaopatrzone w paszport zwierzęcy, jeżeli się je prowadzi:

- a) na targ, przetarg, wystawę lub do przeglądu;
- b) na rzeź;
- c) przeprowadza do innej miejscowości na stały pobyt;
- d) przewozi koleją lub okrętem.

§ 2.

Pojedyncze paszporty zwierzęce.

Dla zwierząt wymienionych w § 1. należy wystawiać w zasadzie oddzielne paszporty.

Dla sysaków, znajdujących się przy swych matkach, wystarcza uwaga uwidoczniona na paszporcie

matki.

Dla owiec, kóz i świń dopuszczalne są paszporty zbiorowe wtedy, kiedy się rozchodzi o zwierzęta tego samego właściciela i tego samego gatunku (owce, kozy, albo świnie), które zakupione zostały na rzeź i mają być pędzone do jednej i tej samej rzeźni.

§ 3.

Wyjątki.

Powyższe przepisy nie odnoszą się do zwierząt będących własnością rządu albo osób, należących do armii w polu lub do wojskowego zarządu.

§ 4.

Organa powołane do wystawiania paszportów.

Paszporty zwierzęce mają wydawać naczelnicy gmin, (wójtowie) względnie sołtysi; za zezwoleniem jednak c. i k. Komendy obwodowej można powierzyć tę czynność także godnym zaufania specjalnym organom (ogładczyom zwierząt, pisarzom gminnym). Osobom trudniącym się handlem bydła, rzeźnictwem lub masarstwem wystawiania paszportów zwierzęcych powierzać nie wolno.

§ 5.

Formularze paszportowe.

Paszporty zwierzęce muszą być pisane na formularzach, które gmina pobierać będzie w formie zeszytów, zawierających po 100 blankietów, w Komendzie obwodowej, płacąc po 1 koronie 50 halerzy za jeden zeszyt.

§ 6.

Oglądanie zwierząt przed wystawianiem paszportu.

Wystawianie paszportu musi poprzedzić zbadanie stanu zdrowia zwierzęcia przez ustanowionego w tym celu przez gminę, a przez Komendę obwodową zatwierdzonego, odpowiednio uzdolnionego ogładczy zwierząt.

Stosownie do rozciągłości danej gminy, względnie miejscowości należy ustanowić odpowiednią ilość takich znawców. Znaczący, jeżeli nie są równocześnie upoważnieni do wydawania paszportów zwierzęcych, mają na podstawie dokonanego zbadania zwierzęcia wystawić osobne świadectwo oględzin zwierzęcia. Świadectwa te muszą być dołączone (przytwierdzone) do juxty odpowiedniego paszportu.

§ 7.

Paszportu nie wolno wystawiać:

- a) jeżeli przy oględzinach dostrzeżone zostaną u zwierzęcia objawy jakiegokolwiek zarazy;
- b) jeżeli organ upoważniony do wystawiania

paszportów dowie się o wybuchu w miejscu jakiegś zarazy (pryszczycy, księgosuszu), o podejrzanym wypadku zachorowania lub padnięcia zwierzęcia w dotyczącym obejściu, o ile chodzi o zwierzęta, ulegające danej zarazie i to tak długo, dopokąd Komenda obwodowa nie wyda innych zarządzeń;

c) jeżeli władza osobnym zarządzeniem zabroniła wydawania paszportów dla zwierząt danego gatunku i pochodzenia.

§ 8.

Wystawianie paszportów i manipulacja.

Wszystkie rubryki paszportu muszą być wypełniane atramentem lub atramentowym ołówkiem jak najdokładniej i czytelnie w języku polskim. Datę i ilość zwierząt należy wpisać nie tylko liczbami arabskimi, ale także słowami.

Paszporty należy zaopatrywać liczbami bieżącymi, a obok siebie będące formularze w zeszycie paszportowym wypełniać równobrzmiąco. Formularz z lewej strony ma się pozostawić w zeszycie, zaś formularz z prawej strony odciąć od juxty przez perforowany napis „Paszport zwierzęcy, c. i k. Jen. Gub. Lublin“, zaopatrzyć go w podpis i pieczęć miejscowości względnie organu upoważnionego do wystawiania paszportów i wręczyć stronie.

Wpisów w paszportach i juxtach nie wolno poprawiać. Wszelka poprawka, choćby nawet urzędowa, jest pod odpowiedzialnością tak wystawiającego jak i strony najsurowiej zakazana.

§ 9.

Organa powołane do wydawania paszportów zwierzęcych obowiązane są zeszyty paszportowe naley przechowywać i są odpowiedzialne za wszelkie nadużycie i za każde niedbalstwo przy manipulacji nimi.

Zużyte zeszyty juxt należy przechowywać u naczelnika gminy, ewentualnie sołtysa albo u organu upoważnionego do wydawania paszportów, przez przeciąg roku od ostatniego wpisu.

§ 10.

Czasokres ważności paszportu.

Paszporty zwierzęce są ważne przez 8 dni, licząc od daty wystawienia paszportu.

§ 11.

Niedokładności paszportu zwierzęcego.

Brak paszportu, jak również omyłki lub poprawki uskutecznione w paszporcie, a zwłaszcza myłki dotyczące ilości i szczegółowych znaków zwierząt powodują wykluczenie takich zwierząt od targów, przegladów, transportów kolejną lub okrętą. Gdzie zwierzęta takie napotkane zostaną, muszą być poddane oglądzi-

nom weterynaryjnym na koszt właścicieli i tylko wtedy, jeżeli się je uzna za zdrowe i niepodejrzane co do pochodzenia należy zezwolić na odprowadzenie ich do miejsca pochodzenia, po zaopatrzeniu w przepustkę, w której podać należy przebieg zdarzenia. W razie przeciwnym należy wydać zarządzenia odpowiednie do okoliczności.

§ 12.

Klauzula sprzedaży.

Jeżeli zwierzę zostanie na targu sprzedane, komisja targowa jest obowiązana wypełnić klauzulę sprzedaży, znajdującą się na odwrotnej stronie paszportu. Jeżeli atoli zwierzę zmienia miejsce stałego pobytu przez sprzedanie, klauzulę sprzedaży ma wystawić i podpisać wydający paszport w dotychczasowym miejscu pobytu.

Kupno i sprzedaż zwierząt bez paszportu jest zakazane, jeżeli zwierzę zmienia przytem miejsce stałego pobytu.

§ 13.

Opłaty.

Wystawiający paszporty zwierzęce upoważniony jest do pobierania od stron przy wystawianiu paszportu, następujących opłat:

a) za paszport dla konia, osła, muła, zwierzęcia rogatego i świni 50 h.;

b) za paszport dla jednej owcy, kozy i cielęcia 20 h.;

c) za paszport zbiorowy dla owiec i kóz 2 K.; dla świń wedle ilości sztuk, licząc po 40 h. od jednej świni. Za sysaki w towarzystwie matek nie należy pobierać żadnych opłat;

d) za napisanie klauzuli sprzedaży płać ma sprzedawca 20 h. od jednego konia, osła, muła, bydła rogatego i świni; 10 h. od owcy, cielęcia i kozy.

Prócz tych należytości ani oglądacz zwierząt, ani wystawiający paszporty nie może pobierać od stron za swe czynności żadnych innych wynagrodzeń.

§ 14.

Przeznaczenie opłat.

W każdą sobotę, a najpóźniej z końcem każdego miesiąca wystawiający paszporty obowiązany jest pobrać kwoty po ich dokładnem obliczeniu, złożyć u naczelnika gminy względnie sołtysa. Juxty paszportowe służą za dowód ile pobrano pieniędzy. Z pieniędzy tych mają być pokryte w pierwszej linii kosztu zakupna blankietów paszportowych, pozostała reszta służy na pokrycie wynagrodzenia oglądaczy zwierząt, ich zastępców, ewentualnie organu piszącego paszporty, względnie przypada na rzecz miejscowej kasy.

§ 15.

Postanowienia karne.

Wykroczenia przeciw temu rozporządzeniu, jak fałszowanie paszportów zwierzęcych i wszelkie inne przeciwne przepisom manipulacje nimi karane będą przez Komendę obwodową na mocy § 5. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 29-go listopada 1915 r., Dz. rozp. Nr. 46 grzywną do 2.000 K. względnie aresztem do 6 miesięcy, o ile czyn nie podpada pod surowszy przepis karny.

§ 16.

Kontrola nad wykonywaniem rozporządzenia.

Nad ścisłym wykonywaniem tego rozporządzenia czuwać mają organa c. i k. Zarządu wojskowego (c. i k. wojskowa policja, żandarmeria, straż skarbową i organa gminne).

§ 17.

Wejście w życie.

Rozporządzenie to wchodzi w życie w miesiąc po ogłoszeniu.

C. i k. Jenerał Gubernator wojskowy:

Karol Kuk, w. r.
zbrojmistrz polny.

113.

Rozporządzenie c. i k. Jenerał-Gubernatora wojskowego z dnia 21-go czerwca 1916 r.

Regulacja stosunków walutowych w Polsce.

Stosunki walutowe na obszarach Polski stojących pod austr.-węg. zarządem wojskowym uregulowano rozporządzeniem Naczelnnej Komendy armii z mocą obowiązującą od dnia 7-go czerwca jak następuje:

1. Środki płatnicze w walucie koronowej muszą być w obszarze okupowanym przyjmowane przy wszystkich zapłatach za przedmioty i świadczenia;

a) których cena jest urzędowo ustanowiona;

b) których Komendy i organy c. i k. Zarządu wojskowego przymusowo żądają.

Przytem obowiązuje jako stosunek wartości każdorazowo urzędowo ogłoszony kurs przeliczenia (wartości targowej odpowiadający).

Umowy stron, wedle których zapłaty w wypadkach pod a) oznaczonych nie mają być w walucie koronowej dokonywane, są nieważne.

Przekroczenia tego rozporządzenia będą karane przez Komendy obwodowe grzywnami do 2.000 koron albo aresztem do 3 miesięcy.

2. W kasach publicznych będą zapłaty przyjmowane jednakowo w walucie koronowej i rosyjskiej wedle

każdocześnie ustanowionego kursu przeliczenia.

To postanowienie odnosi się w szczególności także do podatków ustanowionych w rosyjskiej walucie i innych publicznych opłat.

Uszkodzone noty obcych walut nie mogą być przyjmowane przez kasy wojskowe.

3. Do zapłat w monecie złotej niema to rozporządzenie zastosowania.

4. Wszystkie urzędowe oznaczenia cen mają być dokonywane w pierwszej linii w walucie koronowej a oprócz tego w walucie rosyjskiej.

5. Także środki obrotowe w niemieckiej walucie muszą być przyjmowane wedle każdorazowo ustanowionego kursu przeliczenia.

6. Aż do dalszego innego zarządzenia mają obowiązywać następujące kursy przeliczenia.

100 Marek (srebro, nikiel, bronz lub papier) = 143 K. 50 h.

100 Rubli (srebro, nikiel, bronz lub papier) = 250 K.

C. i k. Jenerał-Gubernator wojskowy:
Karol Kuk, w. r.
zbrojmistrz polny.

114.

Rozporządzenie c. i k. Jenerał-Gubernatora wojskowego z dnia 26-go czerwca 1916 r.

Zakaz przywozu i przewozu not dynarowych i perperowych.

Na podstawie rozkazu c. i k. Naczelnnej Komendy armii Q.-Op. Nr. 78970 i § 7. i 8. rozporządzenia c. i k. Naczelnnej Komendy etapowej Nr. 16 z 31. maja 1915 r. rozporządza się co następuje:

§ 1.

Zakazuje się przywozu i przewozu not serbskiego banku narodowego (not dynarowych) jakoteż przez rząd czarnogórski wydanych bonów skarbowych (not perperowych).

§ 2.

Wyjątków od tego zakazu dozwalać może tylko c. i k. Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe.

§ 3.

Przekroczenia tego rozporządzenia będą karane po myśli rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 19-go sierpnia 1915 r. Nr. 30.

§ 4.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

C. i k. Jenerał-Gubernator wojskowy:
Karol Kuk, w. r.
zbrojmistrz polny.

115.

Obwieszczenie c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego w Polsce z dnia 19-go czerwca 1916 r.

Zaprowadzenie dodatku I. do taryfy dla przewozu przesyłek prywatnych, żywych zwierząt i zwłok na liniach c. i k. Wojskowej Kolei północnej. (Heeresbahn Nord).

Z mocą obowiązującą od dnia 10-go czerwca 1916 r., wprowadzony został w życie dodatek I. do obowiązującej od dnia 1-go lutego 1916 r. taryfy dla przewozu przesyłek prywatnych, żywych zwierząt i zwłok.

Dodatek ten zawiera zmiany i uzupełnienia, jakoteż poprawki głównej taryfy i nowy uzupełniony wykaz kilometrów wraz z kartą przeglądową c. i k. Wojskowej Kolei północnej.

Egzemplarze tego dodatku są do nabycia w cenie po 1 koronie, przez c. i k. Towarową centralę przewozową w Krakowie, przez biuro informacyjne Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego w Krakowie ul. św. Gertrudy 12, w Rzeszowie, we Lwowie ul. Akademicka i w Piotrkowie przez stacje Kolejowe c. i k. Wojskowej Kolei północnej, jakoteż przez Centralę sprzedaży taryf w Wiedniu I Biberstraße 16 i w Centralnem biurze sprzedaży taryf Kolei węgierskich Budapest VI Akademia utcza 3.

116.

Obwieszczenie c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego w Polsce z dnia 26-go czerwca 1916 r.

F. A. Nr. 38.518/1916.

Ceny wyrobów tytoniowych, podwyższenie tychże od 1-go czerwca 1916 r. na obszarze okupowanym Polski.

Od 1-go czerwca 1916 r. obowiązują na c. i k. obszarze okupowanym w Polsce ceny sprzedaży wyrobów tytoniowych, które są uwidocznione w cenniku umieszczonym w każdej trafice.

117.

Obwieszczenie c. i k. Naczelnej Komendy Armii z dnia 16-go czerwca 1916 r.

Zmiana nazwy etapowych urzędów pocztowych i telegraficznych Chołm i Grubieszów.

C. i k. etapowe urzędy pocztowe i telegraficzne I klasy Chołm i Grubieszów mają się odtąd nazywać: Chełm i Hrubieszów.

118.

Obwieszczenie c. i k. Jeneralnego-Gubernatorstwa wojskowego w Polsce z dnia 10-go czerwca 1916 r.

Dopuszczenie pierwszego ogólnego Towarzystwa urzędników austriacko-węgierskiej Monarchii we Wiedniu do przyjmowania ubezpieczeń na życie w c. i k. obszarze okupacyjnym.

Pierwsze ogólne Towarzystwo urzędników austriacko-węgierskiej Monarchii we Wiedniu (I Wipplingerstrasse 25) otrzymało pozwolenie do zawierania ubezpieczeń na życie w c. i k. obszarze okupacyjnym i do objeżdżania tego obszaru przez organy Towarzystwa.

119.

Obwieszczenie c. i k. Jeneralnego-Gubernatorstwa wojskowego w Polsce z dnia 18-go czerwca 1916 r.

Ubezpieczenie życiowe i rentowe.

Firma „Der Anker, towarzystwo ubezpieczenia na życie i rent“ we Wiedniu I Hoher Markt 11 otrzymała pozwolenie na zawieranie w c. i k. obszarze okupacyjnym w Polsce ubezpieczeń na życie i renty w myśl swoich statutów.

120.

Obwieszczenie c. i k. Jeneralnego-Gubernatorstwa wojskowego w Polsce z dnia 7-go lipca 1916 r.

Ubezpieczenie.

Austriackiemu akcyjnemu towarzystwu ubezpieczeń od szkód elementarnych we Wiedniu udzielono pozwolenia do przyjmowania w myśl statutów w c. i k. obszarze okupacyjnym ubezpieczeń:

1. transportów;
2. od wypadków i od odpowiedzialności;
3. przeciw włamaniu;
4. koni;
5. efektów podróży.

121.

Obwieszczenie c. i k. Jeneralnego-Gubernatorstwa wojskowego w Polsce z dnia 7-go lipca 1916 r.

Ubezpieczenie.

Pierwszemu austriackiemu Towarzystwu ubezpieczeń od włamania (Wiedeń IX Maria-Theresienstraße 19) zostało udzielone pozwolenie zawierania w c. i k. ob-

szarze okupacyjnym ubezpieczeń przeciw włamaniu, obrabowaniu, rabunkowi i sprzyniewierzeniu.

122.

Obwieszczenie c. i k. Jeneralnego-Gubernatorstwa wojskowego w Polsce z dnia 19-go czerwca 1916 r., 1. 36452.

Karne wydalenie ze służby nauczycielskiej.

Adam Strutyński, nauczyciel dwuklasowej publicznej szkoły ludowej w Opocznie został za karę ze służby nauczycielskiej wydalonym, wobec czego zakazuje się ponownego mianowania go w obrębie c. i k. Jeneralnego-Gubernatorstwa wojskowego w Polsce.

123.

Wsparcia.

Z okazji przypadających na dzień 18. sierpnia b. r. urodzin Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, Cesarza i Króla Franciszka Józefa I rozdzieliła c. i k. Komenda obwodowa w Tomaszowie następujące wsparcia.

Obwód Tomaszów.

Rada opiekuńcza nad biednymi dziećmi w Tomaszowie	400 K
Przytułek dla sierot w Pucharkach	2000 "
" " starców w Tyszowcach	1000 "

Miasto Tomaszów.

Kuchnia ludowa	800 K
Dla złagodzenia wyjątkowej nędzy	1000 "
Anna Gidlewska	50 "

Gmina Pasieki.

Antonina Pleszyńska w Pasiekach	50 K
Dla złagodzenia wyjątkowej nędzy ludności	300 "
nadto wyasygnowano niżej wymienionym gminom następujące kwoty na rzecz biednych.	
Gmina Tyszowce	400 K
" Komarów	400 "
" Czerkasy	400 "
" Dołhobyczów	200 "
" Jarczów	200 "
" Kotlice	200 "
" Krynice	200 "
" Majdan Górno	200 "
" Poturzyn	300 "
" Rachanie	200 "
" Tarnawatka	200 "
" Telatyn	200 "

Razem 8700 K

124.

Na podstawie rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 22. grudnia 1915, Dz. rozp. Nr. 48, dotyczące poboru środków przewozowych dla celów wojskowych, zarządza się co następuje:

W miarę postanowień tego rozporządzenia muszą być c. i k. Zarządowi wojskowemu na jego żądanie i za stosownem wynagrodzeniem oddane środki przewozowe i części składowe oraz przynależności środków przewozowych (rzędy, uprząże i przybory dla zwierząt jucznych).

Środkami przewozowymi w rozumieniu tego rozporządzenia są wszelkie zwierzęta wierzchowe, juczne i pociągowe, tudzież pojazdy, nadające się do popędu zapomocą motorów lub zwierząt.

Posiadacze środków przewozowych obowiązani są zgłosić w Zwierzchności gminnej ilość, rodzaj i przynależności swych środków przewozowych w terminie od 7. do 21. września 1916.

Od obowiązku zgłaszania wolne są te środki przewozowe, które służą stale sile zbrojnej Monarchii austriacko-węgierskiej lub c. i k. Zarządowi wojskowemu.

Każdy obowiązany do zgłoszenia winien zgłosić w Zwierzchności gminnej każdą zmianę, zaszłą w przedmiocie zgłoszenia i co do stałego pobytu lub stosunków posiadania tego przedmiotu, a to w ciągu tygodnia od chwili zajścia zmiany.

Zgłoszenie odbywa się pisemnie lub ustnie za pomocą kart zgłoszeń.

Zgłoszenia na piśmie wpisuje się na karcie zgłoszeń. Potrzebnych druków dostarczy Zwierzchność gminna bezpłatnie osobom obowiązany do zgłoszenia. Nadanie na pocztę uważa się za zgłoszenie.

Zgłoszenia ustne uskutecznią się w Zwierzchności gminnej, podając wszystkie daty, potrzebne do wypełnienia karty zgłoszeń.

Karta zgłoszeń, wypełniona na podstawie ustnego zgłoszenia, ma być podpisana przez zgłaszającego i organ urzędowy, który zgłoszenie przyjął.

Karty zgłoszeń mają naczelnicy gmin, po uporządkowaniu według miejscowości, przesłać Komendzie obwodowej.

125.

Zakaz zabierania książek, pism etc. podczas jazdy za granicę.

W myśl reskryptu Naczelnej Komendy armii K. Nr. 11000 ex 1916 podaje się do powszechnej wiadomości, że zabieranie książek, pism, druków planów, fotografii, film etc. podczas jazdy do Monarchii, do niemieckiego terenu okupacyjnego oraz do neutral-

nych państw, jest stanowczo zakazane. Przedmioty takie należy wysłać pocztą.

Graniczne stacje kontrolne mają polecenie przedmioty takie konfiskować i postąpić z nimi w myśl specjalnych rozporządzeń.

126.

E. Nr. 4866/16.

Regulamin dla obrotu nasionami koniczyny i roślin strączkowych.

W myśl rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 11./6. 1916 (dziennik rozp. c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce Nr. 61) zarządzam co następuje:

§ 1. Zajęcie.

Nasiona koniczyny czerwonej i białej, seradeli, łubinu, wyki, bobiku i peluszek pochodzące ze zbioru 1916 roku, oraz wszelkie pozostałe resztki zeszłorocznych zapasów tych nasion zajmuje się na rzecz Zarządu wojskowego.

§ 2. Skutki zajęcia.

Następstwem zajęcia jest, że przeróbka, zużytkowanie na żywność i karmę jakoteż i sprzedaż względnie kupno zajętych płodów bez pozwolenia komendy są zabronione. Interesa zawarte wbrew temu zakazowi są nieważne równie jak i umowy zawarte przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia (§ 11 i 12 wyżej powołanego rozporządzenia).

§ 3.

Zajęciu nie podlega nasienie potrzebne producentowi do siewu. Producentowi wolno ponadto spaść we własnym gospodarstwie połowę wyprodukowanego bobiku.

§ 4.

Celem uregulowania sposobu i czasu odbioru oraz oznaczenia cen wydanem zostanie w stosownym czasie osobne rozporządzenie.

§ 5. Postanowienia karne.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia względnie przepisów wydanych na podstawie tegoż karane będą przez Komendę obwodową grzywną do 5000 K lub aresztem do 6 mie-

sięcy, o ile czyn ten nie podlega surowszej karze. Obok kary aresztu nałożyć można grzywnę do wysokości 3000 K.

§ 6. Termin wejścia w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

127.

E. Nr. 3581, 4376, 5826 i 6353 ex 1916.

Sprawy gminne.

W Starej wsi wybrany został sołtysem Maryan Rybaczuk zaś jego zastępcą Franciszek Pawłowski.

W Telatynie i kolonii wybrano drugim sołtysem Teofila Krótkiego zaś jego zastępcą Walentego Plasińskiego.

W Nowosiólkach wybrano sołtysem Karola Radwińskiego zaś jego zastępcą Piotra Wygachiewicza.

Dla gminy Rachanie został wybrany wójtem Stefan Retka zaś jego zastępcą Piotr Romańczuk.

W Józefowie wybrany sołtysem Stanisław Grzątko zaś jego zastępcą Michał Bienka.

128.

E. Nr. 7002/16.

Rozporządzenie o hamulcu bezpieczeństwa.

Na polecenie Naczelnej Komendy armii Eb. Nr. 13541 z 19. lipca 1916 podaje się do powszechnej wiadomości, że c. i k. Komenda wojskowej kolei północnej reskryptem c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego z 8. sierpnia 1916 E. Nr. 53809 została upoważniona, każdego jadącego, który bez koniecznej potrzeby użyje hamulca bezpieczeństwa, prócz zastosowania do niego ustawy karnej oraz rozporządzeń policyjnych, do natychmiastowego ukarania grzywną w kwocie 20 K,—którą zasądzony winien zaraz uiścić.

Grzywny te będą ściągane na rzecz kolei wojskowej.

129.

E. Nr. 7026/16.

Towarzystwo „Liga kobiet polskich“ zatwierdzenie statutow.

Reskryptem c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego w Lublinie z dnia 9. sierpnia 1916 A. Nr. 39832/16 zezwolono towarzystwu „Liga kobiet polskich“ w siedzibą w Lublinie na podjęcie swych czynności w obszarze Gubernatorstwa.

130.

E. Nr. 7024/16.

Wymiana uszkodzonych not oraz zamiana pieniędzy obcej waluty.

Podaje się do powszechnej wiadomości że wymianę uszkodzonych not, jakoteż zamianę pieniędzy obcej waluty, uskutecznia ekspozytura Filii Banku austro-węg. w Lublinie.

131.

Prenumerowanie Dziennika rozporządzeń Jenerał-Gubernatorstwa wojskowego.

Dziennik rozporządzeń Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego może być wysyłany stronom prywatnym po złożeniu prenumeraty w kwocie 1 K. za 1 seryą t. j. 10. po sobie następujących części.

Pojedyncze części Dziennika rozporządzeń nabyć można w cenie 20 h za jedną część.

Zamówienia na Dziennik rozporządzeń należy nadsyłać do c. i k. Komendy obwodowej.

132.

Regulamin dla zużycia zboża i wyrobów młynarskich.

W myśl rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 11. czerwca 1916 dz. rozp. c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce Nr. 61 i w uzupełnieniu zarządzenia c. i k. Gubernii Nr. W. A. 51483/16 zarządza się celem uregulowania zużycia zboża i wyrobów młynarskich oraz aprowizacji ludności co następuje:

§ 1. Jako maksymalną ilość zboża która użyta być może przez ludność wyznacza się:

a) dla producentów, ich rodzin, domowników i czeladzi 400 gramów (1 funt ros.) zboża na dzień i głowę.

b) dla nieproducentów 250 gramów (5/8 funta ros.=20 łutów) zboża na dzień i głowę.

c) C. i k. Gubernia zastrzega sobie prawo wydania na wniosek odnośnych c. i k. Komend norm wyjątkowych dla zakładów leczniczych i dobroczynnych, dla ciężko pracujących robotników i t. d.

d) Na wyżywienie inwentarza można użyć najwyżej 1 kg owsa i 1 kg jęczmienia na konia lub buhaja rozplodowego.

§ 2. Zaopatrzenie ludności w zboże i uregulowanie zużycia zboża i wyrobów młynarskich do aprowizacji powierza się powiatowym względnie miejskim Komitetom ratunkowym.

Komitety te odpowiadają za należyte przeprowadzenie aprowizacji. Mają się one postarać o dostateczne

środki pieniężne potrzebne do zakupna zboża i o odpowiednie magazyny do przechowania tegoż. Zaznacza się, że zapasy zakupione przez Komitety ratunkowe nie mogą być przechowywane razem ze zapasami Zarządu wojskowego.

§ 3. Zboże potrzebne do aprowizacji nabywać będzie:

a) Dla ludności miasteczek i miejsc targowych Komitet ratunkowy (aprowizacyjny), któremu Komenda obwodowa na wniosek powiatowej Rady rolniczej wyznaczy z ekskontygentu odpowiednią ilość zboża i nakaze producentom oddanie tegoż.

Odbiór tych ilości zboża następować będzie z reguły u producenta po cenach unormowanych w § 8—11 rozporządzenia Nr. W. A. 51483/16.

Producenci obowiązani są oddać w stosownym czasie odpowiednią ilość zboża, wyznaczoną przez Komendę na cele aprowizacji; odmowa sprzedaży tego zboża podlega tym samym karom, co niedostarczenie kontygentu dla Zarządu wojskowego.

Komenda ma wspierać Komitet ratunkowy (aprowizacyjny) przy nabyciu zboża przeznaczonego do aprowizacji i w razie potrzeby użyć mu swej egzekutywy.

c) Ludność nierolnicza, mieszkająca na wsi, nabywać będzie zboże wprost u producentów na podstawie upoważnienia do kupna wydanego przez Komitet ratunkowy.

Ludności nierolniczej zabronionem jest nabywanie i przechowywanie zapasów zboża na dłuższy przeciąg czasu niż na dwa miesiące. Większe zapasy zboża znalezione u ludzi nie będących producentami zostaną skonfiskowane.

§ 4. Przepisy dotyczące miewu dla konsumcyi prywatnej.

Wymielać wolno wyłącznie następujące rodzaje maki:

Mąka żytnia normalna (80% maki, 16% otrąb, 4% na rozkurz).

Mąka żytnia razowa (96% maki, 4% na rozkurz).

Mąka pszenna normalna (80% maki, 16% otrąb, 4% na rozkurz).

Mąka pszenna wyborowa lub grysik pszenny (I wyciąg — 15%).

Mąka pszenna chlebową (II wyciąg 65%), mąka pszenna razowa.

Mąka jęczmienna normalna (70%), krupy lub kasza jęczmienna (68%).

Młynom wolno przyjmować do mielenia tylko zboże należące do Komitetu lub do ludności wiejskiej i przemleć je na mąkę jednego z powyżej przepisanych typów.

Jako wynagrodzenie za mielenie młynarze mogą liczyć najwyżej 2 K za zmielenie 100 kg zboża na mąkę razową, względnie 3 K za zmielenie na mąkę innego typu.

Dodatek do dziennika urzędowego Nr. 11,

z dnia 1. września 1916.

E. Nr. 4810/16.

Przyjmowanie osób cywilnych do c. i k. Żandarmerji na okupacyjnym terenie Polski.

(Rozp. Wojsk. Jen. Gubern. IX Präs. № 5695/16 z dnia 15./5 1916.)

C. i k. Zarząd Wojskowy okupowanych obszarów Polski zezwolił na przyjmowanie, dobrowolnie się zgłaszających mieszkańców terenu okupacyjnego, do służby c. i k. Żandarmerji na tym terenie.

Ponieważ c. i k. żandarmerja na okupowanym obszarze Polski jest nieodłączną częścią c. i k. Wojska, przeto stosownie do Najwyższego postanowienia z dnia 1. paźdz. 1914., to dobrowolne wstępywanie do służby c. i k. Żandarmerji stoi na równi z dobrowolnem wstąpieniem do c. i k. siły zbrojnej.

1. Warunki przyjęcia.

- a) Zupełna zdolność do służby wojennej, wiek 20 do 30 lat,
- b) nieskazitelne życie,
- c) znajomość języka polskiego w słowie i piśmie; kandydaci ze znajomością języka niemieckiego mają pierwszeństwo,
- d) stan wolny, lub bezdzietny wdowiec,
- e) zobowiązanie się najmniej 4 lata czynnie służyć przy Żandarmerji na obszarze okupowanym Polski.

Niepełnoletni chcący dobrowolnie wstąpić do Żandarmerji przedłożyć mają pisemne zezwolenie ojca lub opiekuna, poświadczone przez urząd gminny lub magistrat.

2. Przepisy co do płacy.

Przyjęcie następuje najpierw na 6 miesięcy; po

tej próbnej służbie nastąpi wcielenie do żandarmerji.

Wynagrodzenie dzienne wynosi prócz systemizowanego etapowego relutum (obecnie 3 K. 90 h.) 2 K. 74 h. żołdu i 1 K. 20 h. jako dodatek polowy.

Każdy kandydat ma się zaopatrzyć w odpowiednie ubranie, obuwie i bieliznę, później jednak otrzyma skarbowe ubranie, obuwie i ryszunek.

Do pisemnej prośby o przyjęcie dołączyć należy prócz oryginalnych dokumentów, jak metryka, świadectwo szkolne i t. p., także własnoręcznie napisany rewers w języku polskim lub niemieckim, następującej treści:

Revers.

Zobowiązuje się, wrazie przyjęcia mnie do C. i k. Żandarmerji na okupowanym obszarze Polski, służyć najmniej 4 lata czynnie przy tej Żandarmerji.

Data:

Podpis:

2 świadków.

Pisemne prośby o przyjęcie mają kandydaci wnieść **najdalej do 25. września r. b.** do c. i k. obwodowej Komendy Żandarmerji w **Tomaszowie**.

Nowoprzyjęci podlegają z dniem wstąpienia do Żandarmerji wojskowym ustawom karnym i przepisom dyscyplinarnym na równi z żołnierzami należącymi do c. i k. wojska.

